

PATVIRTINTAAkcinės bendrovės Lietuvos pašto
generalinio direktoriaus
2020 m. gruodžio 18 d.
įsakymu Nr. P-2020-00002**DĖL AKCINĖS BENDROVĖS LIETUVOS PAŠTO SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS
GAIRIŲ PATVIRTINIMO**

Dokumento istorija

Pasirašymo data	Leidimas	Esminis dokumento keitimo aprašymas	Dokumento savininkas	Dokumento rengėjas
2020-12-18	1	Dokumento tikslas - nustatyti socialinės atsakomybės sritis ir principus, kuriais vadovaujantis būtų kuriama ir plėtojama tvari Bendrovės darnaus verslo kultūra bei praktika.	Komunikacijos departamentas	Mantas Tursa

TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
II. SAŲVOKOS.....	3
III. SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS PRINCIPAI	4
IV. SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS SRITYS	4
V. SANTYKIAI SU KLIENTAIS IR VERSLO PARTNERIAIS	5
VI. POVEIKIS APLINKAI.....	5
VII. SANTYKIAI SU DARBUOTOJAIS.....	6
VIII. SANTYKIAI SU VISUOMENE.....	7
IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	7

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Akcinė bendrovė Lietuvos paštas (toliau – Bendrovė) – didžiausia pašto paslaugas teikianti bendrovė šalyje. Bendrovės veikla ypač svarbi visuomenei, nes užtikrina universaliosios pašto paslaugos teikimą Lietuvos Respublikoje. Pašto paslaugos teikimo teisiniai pagrindai, pašto paslaugų teikėjų ir naudotojų santykiai, teisės ir pareigos, atsakomybė ir žalos atlyginimas nustatyti Lietuvos Respublikos pašto įstatyme. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 467 „Dėl įpareigojimo teikti universaliąją pašto paslaugą“ Bendrovė įpareigota teikti universaliąją pašto paslaugą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje iki 2026 m. gruodžio 31 d.

2. Bendrovė vykdo savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus.

3. Bendrovė, teikdama paslaugas, siekia užtikrinti visuomenės poreikius, didinti veiklos efektyvumą bei prisidėti prie visuomenės gerovės. Bendrovės paslaugos teikiamos atsakingai, įvertinant suinteresuotųjų šalių lūkesčius bei interesus, diegiant korupcijos prevencijos priemones bei gerinant verslo klimatą. Bendrovė, remdamasi gerosiomis praktikomis ir tarptautinių organizacijų patirtimi, tobulina savo verslo praktiką, diegia šiuolaikišką žmogiškųjų išteklių vadybos sistemą, taiko gamtos išteklius tausojančias technologijas, lengvina darbo sąlygas, automatizuodama savo veiklos procesus.

4. Akcinės bendrovės Lietuvos pašto socialinės atsakomybės gairių (toliau – Gairės) tikslas yra nustatyti socialinės atsakomybės sritis ir principus, kuriais vadovaujantis būtų kuriama ir plėtojama tvari Bendrovės darnaus verslo kultūra bei praktika.

5. Šias Gaires suprantame kaip Bendrovės įsipareigojimą formuoti tvarią darnaus verslo kultūrą ir praktiką, vadovaudamiesi Jungtinių Tautų inicijuoto „Pasaulinio susitarimo“ (angl. Global Compact) principais, Ekonominio Bendradarbiavimo Plėtros Organizacijos (EBPO) gairėmis ir ISO 26000 „Socialinės atsakomybės gairės“ (angl. ISO 26000 Guidance on social responsibility).

6. Gairės parengtos atsižvelgiant į akcininko lūkesčių raštą bei į Bendrovės vertybes, t. y. bendradarbiaujame, prisiimame atsakomybę ir keičiamės.

7. Gairės taikomos visiems Bendrovės struktūriniais padaliniais.

II. SĄVOKOS

8. Gairėse naudojamos sąvokos:

8.1. **Strategija** – pagrindinis Bendrovės planavimo dokumentas, apimantis detalią Bendrovės aplinkos veiksnių analizę, jos viziją, misiją, strateginius prioritetus, tikslus, jų rodiklius ilgalaikiam (5 metų) laikotarpiui ir pagrindines rizikas. Strategija rengiama kaskadavimo principu pradedant nuo Bendrovės lygio, tęsiant verslo sričių lygio strategijomis ir esant poreikiui baigiant funkcijos lygio ar produkto lygio strategija.

8.3. **Suinteresuotosios šalys** – visi tie, kuriems Bendrovė daro įtaka ar yra tikimybė, kad ateityje darys tiesioginę ar netiesioginę, teigiamą ar neigiamą įtaką, taip pat tie, kurie gali būti kitaip suinteresuoti Bendrovės veikla ar patys gali daryti tiesioginę ar netiesioginę įtaką Bendrovės veiklai (pvz., klientai, vietinės bendruomenės, visuomenė, darbuotojai, profesinės sąjungos, partneriai, kreditoriai, akcininkai, investuotojai, vadovybė, nuomonės formuotojai, žiniasklaida, ateities kartos ir kt.).

8.4. **Darnus vystymasis** – kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų.

8.5. **Tvari verslo plėtra** – ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių veikslių visuma, didinanti bendrąją visuomenės gerovę ir mažinanti leistinas poveikio aplinkai ribas, kaip tai suprantama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoje Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje.

III. SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS PRINCIPAI

9. Šiame skyriuje pateikiami septyni Bendrovės socialinės atsakomybės principai:

9.1. Atskaitomybė. Bendrovė yra atskaitinga už savo poveikį visuomenei, ekonomikai ir aplinkai.

9.2. Skaidrumas. Bendrovė laikosi skaidrumo priimdama sprendimus ir vykdydama veiklą, kuri veikia visuomenę ir aplinką.

9.3. Etiškas elgesys. Bendrovė elgiasi etiškai, t. y., Bendrovės elgesys remiasi garbingumo, lygybės ir sąžiningumo vertybėmis.

9.4. Pagarba suinteresuotųjų šalių interesams. Bendrovė gerbia, atsižvelgia ir atsiliepia į suinteresuotųjų šalių interesus.

9.5. Pagarba įstatymams. Bendrovė laikosi visų Lietuvos Respublikoje galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, informuoja suinteresuotąsias šalis apie pareigą laikytis ir taikyti jų reikalavimus.

9.6. Pagarba tarptautinėms elgesio normoms. Bendrovė perima nurodymus iš sutarčių ir kitų tarptautinių susitarimų, taikomų socialinei atsakomybei, tuo pačiu laikosi visų Lietuvos Respublikoje galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų.

9.7. Pagarba žmogaus teisėms. Bendrovė gerbia žmogaus teises ir pripažįsta tiek jų svarbą, tiek universalumą.

IV. SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS SRITYS

10. Gairės suprantamos kaip integrali ir neatskiriama verslo dalis, kuriomis remdamasi Bendrovė prisideda prie darnaus vystymosi.

11. Bendrovė nustato šias socialinės atsakomybės sritis: santykiai su klientais ir verslo partneriais, poveikis aplinkai, santykiai su darbuotojais ir santykiai su visuomene.

V. SANTYKIAI SU KLIENTAIS IR VERSLO PARTNERIAIS

12. Bendrovė siekia didinti klientams teikiamų paslaugų vertę, gerinti teikiamų paslaugų kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą tiekiamomis paslaugomis.

13. Bendrovė laikosi teisės aktų reikalavimų, sąžiningos ir skaidrios konkurencijos principų, atsakingo gamtinių išteklių naudojimo, sąžiningo kainos ir kokybės santykio bei skaidrumo užtikrinimo vykdant pirkimų procedūras, kokybės reikalavimų atitikimo ir terminų.

14. Bendrovė teisingai tvarko apskaitą ir reguliariai teikia veiklos ataskaitas, pakankamas suinteresuotoms šalims įvertinti Bendrovės elgseną rinkoje, poveikį aplinkai, santykius su darbuotojais ir visuomene.

15. Bendrovė diegia priemones bei procesus, kurie užtikrina, kad prekių, paslaugų ir darbų pirkimai būtų vykdomi laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų, nepripažįsta sukčiavimo, kyšininkavimo ar kitų neleistinių korupcinio pobūdžio ar konkurenciją ribojančių veiksmų.

16. Bendrovė įgyvendina korupcijos prevencijos politiką, pagrįstą teisėtumo, visuotinio privalomumo, sąveikos, pastovumo ir atsakomybės neišvengiamumo principais, netoleruoja korupcijos ar kitos nesąžiningos tarpusavio veiklos, taip pat tokios veiklos su klientais, veiklos partneriais, Lietuvos ar užsienio valstybių institucijomis, organizacijomis, kitais asmenimis, nuosekliai ir sistemiškai įgyvendina Bendrovės viešųjų ir privačių interesų derinimo politiką.

17. Bendrovė, siekdama panaikinti ir sumažinti finansinių nusikaltimų, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, nepotizmo, neteisėtų, išankstinių susitarimų rizikas, nesąžiningo, neetiško elgesio ir piktnaudžiavimo turimais įgaliojimais rizikas, vykdo korupcijos rizikų analizę visose savo veiklos srityse ir numato priemones identifikuotiems rizikos veiksniams mažinti.

18. Bendrovė palaiko ir įsitraukia į kitų organizacijų organizuojamas iniciatyvas, susijusias su korupcijos prevencija, viešina antikorupcinės veiklos rezultatus, vykdo darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo ugdymą, atlieka kandidatų į darbuotojus, kontrahentų ir Bendrovės veiklos sričių stropius patikrinimus, užtikrina galimybę pateikti pranešimus apie pažeidimus Bendrovėje įdiegta pasitikėjimo linija, atlieka tyrimus dėl galimų pažeidimų ir vykdo kitas korupcijos prevencijos priemones, skirtas atviros ir pasitikėjimu grįstos kultūros stiprinimui.

19. Bendrovė laikosi konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir netoleruoja veiksmų, kurie apriboja sąžiningą konkurenciją, nesudaro susitarimų, kurie gali turėti įtakos kainoms, sandorių sąlygoms, veiklų strategijoms, dalyvavimui, nedalyvavimui konkursuose.

20. Bendrovės darbuotojams teisės aktų ir verslo etikos standartų reikalavimų laikymasis yra privalomas. Darbuotojui, pažeidusiam šias pareigas, vidaus aktuose nustatyta tvarka ir pagrindais taikomos drausminės nuobaudos, įskaitant ir galimą tokio darbuotojo atleidimą iš darbo.

VI. POVEIKIS APLINKAI

21. Bendrovė, suprasdama, kad jos veikla gali daryti poveikį aplinkai, priimdama sprendimus atsižvelgia į gamtos išteklių tausojimą, energijos vartojimo mažinimą ar kitus aplinkai palankius veiksmus.

22. Bendrovė, vykdydama savo veiklą, nuolatos vertina galimą poveikį aplinkai. Bendrovės darbuotojų vykdant veiklą įgytos žinios ir patirtis yra saugomos, jas siekiama pritaikyti optimizuojant Bendrovės procesus ir mažinant poveikį aplinkai.

23. Bendrovė didelį dėmesį skiria inovacijų diegimui, nes inovacijos suprantamos ne tik kaip priemonė gerinti veiklos rezultatus ir klientų patirtį, bet kartu kaip priemonė mažinti poveikį aplinkai taip prisidedant prie klimato kaitos mažinimo.

24. Bendrovė taiko priemones, procesus pagal visuotinai priimtus aplinkosaugos standartus. Esant galimybei, tokio pat elgesio reikalaujama iš pirkimuose dalyvaujančių rangovų ir subrangovų.

25. Vadovaudamasi klimato kaitos, darnaus vystymosi bei taršos prevencijos principais, Bendrovė įgyvendina energijos sąnaudas ir šiltnamio efektą mažinančias veiklas, skiria dėmesį atliekų kiekio stebėjimui, rūšiavimui, pavojingų atliekų tvarkymui, skatina racionalų vandens, popieriaus, energijos ir kitų išteklių valdymą ir naudojimą.

26. Bendrovė skatina darbuotojų švietimą, mokymąsi ir sąmoningumą, inicijuodama ir diegdama aplinkos apsaugos priemones savo vykdomos veiklos įtakos srityse.

27. Bendrovė laikosi aplinkos apsaugos įstatymo ir kitų normatyvinių dokumentų.

VII. SANTYKIAI SU DARBUOTOJAIS

28. Bendrovė siekia didinti darbuotojų įsitraukimą, darbuotojų motyvaciją ir profesinį augimą, užtikrinti darbuotojams sąžiningą, rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir motyvuojančios darbo aplinkos kūrimą.

29. Bendrovė kuria vertybėmis grįstą organizacinę kultūrą ir pasisako už lygias darbuotojų teises bei vienodas galimybes darbe neatsižvelgiant į lytį, rasę, tautybę, kalbą, kilmę, socialinę padėtį, amžių, lytinę orientaciją, negalią, sveikatos būklę, etninę priklausomybę, religiją, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras, išskyrus atvejus dėl asmens išpažįstamos religijos, tikėjimo ar įsitikinimų dirbantiems religinėse bendruomenėse, bendrijose ar centruose, jeigu reikalavimas darbuotojui dėl išpažįstamos religijos, tikėjimo ar įsitikinimų, atsižvelgiant į religinės bendruomenės, bendrijos ar centro etosą, yra įprastas, teisėtas ir pateisinamas, ketinimą turėti vaiką ar kitus įstatymuose numatytus pagrindus.

30. Bendrovėje netoleruojamas bet kokia forma galintis pasireikšti priekabiavimas, psichologinis smurtas, patyčios ar naudojimas užimama padėtimi.

31. Bendrovė užtikrina, kad darbo sąlygos atitiktų Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, susitarimus su darbuotojais ir / arba profesinėmis sąjungomis, tarptautinius standartus ir rekomendacijas.

32. Bendrovė siekia sukurti orias darbo sąlygas, susijusias su darbo valandomis, darbo vieta, savaitiniu poilsiu, atostogomis, darbuotojų sauga ir sveikata, motinystės ir tėvystės apsauga bei tinkamu darbo bei šeiminių santykių balansu.

33. Bendrovė sistemingai analizuoja darbo aplinką, santykius su darbuotojais ir nuolatos juos tobulina. Bendrovė, siekdama jai nustatytų tikslų, keliamų lūkesčių ir tobulėjimo, kiekvienais metais atlieka darbuotojų nuomonės vertinimus. Remdamasi šių tyrimų rezultatais, Bendrovė imasi darbo aplinką gerinančių iniciatyvų.

34. Bendrovė sprendimus, susijusius su priėmimu į darbą, kompetencijų ugdymu, apmokėjimu už darbą ar kitomis išmokomis, paaukštinimu pareigose, priima atsižvelgdama į objektyvius kriterijus ir veiksnius be diskriminacijos.

35. Bendrovė siekia proporcingo lyčių atstovavimo. Diskriminacija nelaikomi pozityviosios diskriminacijos atvejais – kai tikslinei asmenų grupei gali būti suteikta teisių, kurių neturi kitos asmenų grupės.

36. Bendrovė savo darbuotojams už tą patį ar lygiavertį darbą moka tokį patį darbo užmokestį, kurio dydį potencialiam ar esamam darbuotojui nustato vadovaudamasi objektyviais kriterijais, susijusiais su darbuotojo gebėjimais, kompetencija, kvalifikacija, turima patirtimi ir žiniomis.

37. Bendrovė siekia tinkamai atlyginti tikslus pasiekiantiems ir lūkesčius viršijantiems darbuotojams.

38. Bendrovė skiria tinkamą dėmesį darbuotojų saugai darbe, sveikatos apsaugai, profesinių ligų prevencijai. Darbuotojų saugos samprata apima ne tik sveikatos ir gyvybės saugą, bet ir socialines garantijas.

39. Bendrovė, atleisdama darbuotoją (-jus) iš darbo, savo iniciatyva ne dėl darbuotojo (-jų) kaltės, siekia sudaryti galimybes darbuotojui gauti konsultaciją ar pagalbą dėl įsidarbinimo galimybių.

40. Bendrovė pripažįsta darbuotojų savanoriško jungimosi į profesines sąjungas ar asociacijas teisę bei teisę derėtis su darbdaviu.

41. Bendrovė kuria konstruktyvų vadovybės ir darbuotojų dialogą, atsižvelgia į darbuotojų poreikius bei pastabas.

42. Bendrovė vadovaujasi asmens duomenų apsaugos principais.

VIII. SANTYKIAI SU VISUOMENE

43. Bendrovė kuria ir palaiko atvirus dalykiškus santykius su visomis suinteresuotosiomis šalimis, už vykdomas veiklas yra atskaitinga akcininkui ir visuomenei.

44. Bendrovė užtikrina visuomenei svarbių paslaugų teikimą – universaliosios pašto paslaugos ir periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimą, kaip tai yra apibrėžta teisės aktuose ir Bendrovės sutartyse.

45. Bendrovė skatina dialogą ir tiesioginį kontaktą su visuomene, edukaciją apie vykdomą veiklą bei veiklos pokyčius.

46. Bendrovė vysto partnerystę su Lietuvos ir užsienio valstybinėmis institucijomis, mokslo įstaigomis, organizacijomis ir bendruomenėmis, dalinasi sukauptomis žiniomis ir įgyta gerąja praktika, dalyvauja Lietuvos bei tarptautiniuose socialiniuose ir aplinkosauginiuose projektuose.

47. Bendrovė skatina ir palaiko darbuotojų iniciatyvas, siekia prisidėti prie visuomenės gerovės, iniciatyvų, kurios skatina inovacijų kūrimą ir diegimą.

48. Bendrovė iš anksto informuoja vietos bendruomenes apie jų kaimynystėje vykdomus projektus.

49. Bendrovė skatina darbuotojų savanorišką neatlygintą įsitraukimą į visuomenei naudingą veiklą.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

50. Gairės tvirtinamos ir keičiamos Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu.

51. Už šių Gairių bei kitų strateginių socialinės atsakomybės dokumentų rengimą ir įgyvendinimą įtraukiant kitus Bendrovės padalinius pagal kompetenciją yra atsakingas Komunikacijos departamentas.

52. Gairių nuostatų įgyvendinimas detalizuojamas kituose Bendrovės dokumentuose, kuriuos rengia ir tvirtina Bendrovės struktūriniai padaliniai savo kompetencijų ribose.

53. Šios Gairės yra viešos ir skelbiamos Bendrovės internetiniame tinklalapyje.